

Locuinta Redactorului
si
Cancelaria Redactiunii
in
Strat'a Morarilor Nr. 13.
teritoriale nefrancate nu se voru
prim decatua numai de la coresponden-
tii reguliari ai „Federatiunii.“
Articlii trimisi si nepublicati se
voru arde.
~~~~~

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va esit Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pest'a, 15 aprile 1869.

Lucerurile cari se petrecu de unu timpu in coca in Romania libera au trasu asupra-le atentiunea publica a Europei. Noi, ca cei mai de aproape interesati, cari in poterea legaturei de sange si a aspiratiunii lui natiunale comune, ne bucuram d'impreuna cu frati nostri si ne intristam asemene cu d'insii primiu cu dorere la cele ce se petrecu sub decursul alegerilor, plangem amara a supr'a scenei carea ni se infatissia. Diuariile straine si anume cele austromagiare cari de altmintrea se bucura, ba salta de bucuria ca s'au schimbatur, conformu dorintiei lor, politica Romaniei, sunt silite a recunoscere ilegalitatatile neauditele brutalitatii perpatrate de agintii guvernului actualu. Intru adeveru daca numai jumetate din acele dovedi cari le publica „Romanulu“ sunt adverate (alte diurnale nu primim de unu timpu in coca adeca de candu curgu alegerile, singuru diuariul „Progresulu“ ni veni in d'filele aceste, dar' se scie ca acestu diuariu nu cuprinde decat publicatiuni) atunci forta bruta a guvernului este pre deplinu constatata. Neci odata la noi in Ungaria, eloradul bataliei electorale, nu s'au intemplatu ca agintii guvernului se bata pre omeni, ci s'au batutu intre alegatorii partitelor contrarie, ceea ce in Romania au fostu lucru necunoscutu, cu atatu mai strainu si mai revoltatoriu spectacolul este a vedea pre guvernul intrat prin agintii sei in rolul gladiatoriilor, ba a calilor. Repetem, daca sunt adverate cate s'au stracoratu pana acum la noi, din esecu de potere, ministeriul actualu s'au umilitu in cchi Europei civilisate, dar' cetatienii cei liberi ai Romaniei libere inca si-dedera unu testimoniu de paupertate, de nematuritate si de putenia potere male. Ei dovedira ca nu au convictiuni, principie solide, ci sunt, ca florea sorelui, dedati a se inchina puru-reacelui ce are poterea in mana. Tristu lucru pentru vitoriu. Inimicul secular ai Romaniei in parte si ai Romanismului in genere se voru bucur a vediendu ca parile loru despre slabitiunea (de caracteru) filoru Romaniei este constatata prin fapta. Noi, cari credem in destinele Romaniei, in poterea vitale a elementului nostru, consideram acestu evenimentu straordinar numai de unu ce efemeru. Pre catu au fostu de neasceptat, pre atatu-a va fi de trecatoriu. Asta e credint'a nostra. Multi din cei ce se aliara cu poterea actuala numai din ura personala catra cea cadrata se voru desamagi curendu si camer'a Romaniei, dupa constituirea ei, pot s'ede unu nou spectacolul neasceptat. Am disu-o mai de multe ori, ca in Romania neci unu guvern, ori din care partita ar fi elu, nu poate urma alta politica decat romanescu, cu catu mai vertosu trebue se presupunem acast'a despre adunarea natiunale a Romaniei. — D. Cogalniceanu, cunoscutu de energi'a sa, carea precum alta data asile si asta data au mersu pana la sile, nu poate lucra in contra marilor interese a letatiunii sale, si nu va lucra suntemu siguri; trecutul seu nu si-lu poate renegat, neci ca doresce a-lu obnubila, seu a sterge acele pagine frumose, cari le au meritatu in istoria natiunii romane, cu atatu mai putenia a-si cascig laud'a lui Erostratu. Nu, fara indoela nu. Celea ce se petrecu acum in Romania sunt pentru noi asta-di inca o enigma, carea inse-vitoriu celu mai de aproape are se-ni-o deslege. — Pentru ca cetitorii nostri se pota orienta catu de catu a supr'a neintelesei politice momentane a cabinetului din Bucuresci, trebue se reamintim unu faptu, carele multi lu voru fi trecutu cu vederea ca neinsemnatu, dar' credem ca elu splica multu. Este cunoscuta relatiunea in care stiu diuariul Constantiescu „Pesther Lloyd“ catra guvernului actuale

alu Ungariei. Acestu diuariu din cauza imbeci sale mai universale servesce de organu diplomatiei unghiresci, si din acesta causa imparatesfriile lui, articlii sei de fondu si mai alesu cei despre politica interna, apoi incatu-va cea esterna conforme angustei sfere de activitate a nascandei diplomatie magiare, merita tota atentiunea, si mai alesu cei de natura categoriei din urma merita a fi studiatu, in tota intemplare area a nu fi trecuti cu vederea. — Am vrutu se semnalismu d'intru inceputu unu articlu, aparutu inca cu finea anului espiratu, in colonele diuariului „P. L.“ in carele se dica destulu de apriatu ca „Ungaria (camer'a si guvernulu) nu va da neci unu banu si neci unu secioru in contra Prussiei, la intemplare candu acelsa ar tinde a trece riulu Menului si a-si anesa Germania meridiunala — lasa ca se inghitia Prussi'a, ca si strutionulu franture de sticla, cuie de feru, etc. Vedia d'insa cum le va mistu.“ Acesta dechiaratiune a carei-a importantia o precepura cununita din Vien'a au redicatu atunci o furtuna carea prin mai multe splicatiuni de d'incepe de abie s'au potutu alina. Se nascuse faim'a despre elatinat'a pusetiune a lui Beust, ceea ce ar fi fostu identicu cu schimbarea sistemului inaugurate. De atunci acelu refrenu de „neci unu banu, neci unu ostasiu“ s'au repetat mai de multe ori in „P. Lloyd“ chiaru si mai in d'filele trecute, a buna sama nu fara intentiune si nu de capulu si pre barba Redactiunii s'au incumensat. S'au comis unele indiscretiuni ca unu agentu politiciu alu guvernului prussian ar fi petrecutu mai indelungatu la Pest'a, ca s'ar fi intorsu si pre la Redactiunea diuariului amentit, etc. dar intorcerea lui va fi fostu pre aiurea, la locuri multu mai competitivi, destulu ca lumea inceputa a crede in nescari stipulatiuni secrete — caror'a urmara, se intielege de sine, contra stipulatiuni, intre cari ar figurat retragea ministeriului Brateanu in Romania vecina, potita si de imperatulu Napoleonu, pote din motive cu totulu de alta natura. Departarea din functiuni a toturor romanilor reu-vediuti la Bud'a, mai alesu a Transilvanenilor si cu unu cuventu apesarea — celu putieni pre unu tempu — a toturor elemintelor contrarie politicei actuale a guvernului ung. — Vediramu unulu dupa altulu destituiti pre toti barbatii partitei natiunale in Romania si pre toti Ardeleni cari facea onore numelui romanu si posturilor ce ocupau. Vedem inaugurate o politica asemenea celei din d'filele fanariotilor! Dar' nemicu in lume nu e statutoriu si tote precalculariile omenesci destinulu le decide. Se mai adaugem ca semnulu ce s'au datu din Berolinu si s'au executat atatu de bine la Bucuresci o politica straina in-scenandu-se prin fortia, asemene prin sila se va delaturu, se nu uitam ince ca aceea este timpurare, de adi pre mane, neci ca au fostu menita a durata. Se punem ca Prussi'a ar' inghitii buldii cei mari de balansiu, e bine, suferindu Austria o noua umilire, devinere ar' Ungaria mai potinte, mai putieni amintiata de Prussi'a cea mare devenita formidabila prin unirea elementului Germanu? Ore nu s'ar pot intembla ca Austria se intorca politica fatia cu unu atare evenimentu? Ore Napoleonu este invoitu la asemenea politica? In fine, 6re Romania unde s'au intronat o secundogenitura prussiana ar fi mai putieni pericolosa pentru Ungaria atunci candu Prussi'a ar' deveni formidabila? Tote aceste intrebaturi le punem altora si nu cetitorilor nostri. Intrigele machiavelistice se resbuna ele pre sine. Observam inca odata politica inaugurate de curendu in Romania este efemera este trecatoria si nu involve neci unu pericol pentru natiunea romana.

Inconvenientul, siu daca place, reulu jace numai in modulu silnicu prin carele s'au inaugurate. Pote fi

Pretiul de Prenumeratii:
Pre trei lune . . . . . 3 fl. v. a.
Pre sase lune . . . . . 6 fl. v. a.
Pre anul intregu . . . . . 12 fl. v. a.

Pentru Romani'a:
pre an. intregu 40 Lei n. — 16 fl. v. a.
" 6 lune 20. " " = 8 " "
" 3 — 10 " " = 4 " "

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tapa timbrata pentru fiecare publicatie separatu. In locul deschis
20 cr. de linia
Unu exemplar cost 10 cr.
~~~~~

ca altintre nu s'ar fi potutu, deci fu alesu D. Cogalniceanu era dsa este „mesteru mare“ in d'ald'astea,

Fiindu ca pana acum n'am impartesitu nemica d'in escesele de potere ce se atribuescu guvernului romanu actualu, lasam se urmeze fara vre unu comentariu din parte-ne, estratele reproduce mai la vale dupa „Romanulu.“

„Operatiunea elektorale potemu dica ca s'a sferisitu, ca-ci n'a mai remasu a s'operu de catu colegiulu alu 4-lea. Aceasta de pre urma operatiune, inceputa adi, se va sfarsit Sambata sera, si atunci, creatiunea terminata Dumineca, se va repausa in sferisitu administratiunea si justitia, si cu d'insa si printr'insa natiunea intraga.

„Si repausul pe natiune este cu atatu mai asecuratu cu catu ea s'a pronunciatu c'o unanimitate din cele mai uriasie in favorea guvernului si contra nostra, contra fostei Camere si inca, am poti dica, contra toturor celor-lalte partite si chiaru fratiuni.

„Triumful guvernului este cu atatu mai mare, mai frumosu si mai asecuratoru, cu catu insa-si capitala s'a manifestatu d'asta-data in contra nostra si pentru guvern.

„In ori ce casu ince, celu putieni in cea ce ne priveste pre noi, nu vomu strigat ca productulu acestor alegeri este ilegale. D'in contra, eca dechiararamu in fatia guvernului si a omenilor ca capitala s'a pronunciatu dupa matura gandire si deplina experientia, contra nostra, contra principielor si lucrariilor nostre si pentru principiele si lucrariile lui Mihailu Cogalniceanu.

„Suntemu d'intr'acei-a, cari au dreptu principiu a nu nega manifestarile natiunii, si mai putieni inca atunci candu ele sunt in contra nostra, si prin urmare, constatandu faptulu, dechiararamu guvernului ca d'in partea acestei foie nu va intempiu nici o opusetiune.

„Si in adeveru, in ceea ce priveste administratiunea si justitia, ce amu mai poti avea dica, candu ea este negresitu aprobata de natiune si de alesii sei? Guvernul dar' are pentru d'insulu natiunea intraga, si in Camera abie se potu stracur a unulu din capii dreptei, d. Manolachi Costachi Iepurenu. Tari'a guvernului dar' este deplina si d'in cele mai stralucite.“

Slatin'a, 19. mart. 1869.
Inaltimeti sale domnitorul Romanilor.

Prea Inaltiate Domne!

Ilegalitatii, arbitrariliu, escesulu de potere alu administratiunii din acestu districtu Oltulu s'au facutu dej cu noscute lui ministru din intru si celui de justitie. Acele protestari au remas fara efect si ne vedem siliti, Prea Inaltiate Domne, a redicat plangerile nostre pana la Tronu. Candu constituentea tierii e sfasiata si violata de acei cari au detori a se faca ca ea se respectata, candu libertatile cetatiunii sunt atatu de nescotite, cui, Prea Inaltiate Domne, deca nu Mariei Vostre potemu cere protectiune?

Sponagiuri, amenintari si chiar' arrestari, nimicu nu se crusta pentru a intimidi pre alegatori si a opriti de la exercitiul drepturilor lor. Se dreseara liste de proscriptiuni; se spune ca sunt 20 de mandate de arestare, cu nume deschis, pentru a inspaimanta si a redicat libertatea acelor din alegatori, cari nu profesau opiniiile lui prefectu. — Deja, Prea Inaltiate Domne, s'au arestatu cati va cetatiuni, pentru cestiuni electorale si s'au inchis in puscarie la unu locu cu criminalii cei mai compromisi si in locurile cele mai infecte. Printra arestatii sunt: DD. Tanase Constantinescu, fostu subrevizorul scolaru, Petrica Dragomir, fostu siefu de biurou in prefectura si se spune ca sunt si altii alu caror nume nu l'amu potutu afli.

E destulu, Prea Inaltiate Domne, se nu fie cineva de opiniiunile si pentru candidatii lui prefectu, spre a fi pusu afară din lege.

Candu vedem asemenea arbitraritati; candu prin comunele rurale delegati se numesc de sub-prefecti, er' nu se

alegu; candu cetatienii d'in comunele rurali sunt batuti, deca ceteza se si deea votulu candidatului loru, er' nu alu prefectului; candu alegatorii se aducu cu gendarmi, cum se nu credemu, Prea Inaltitatea Dómine, ca lista proscriptiunii este adeverata, ca pentru a paralisa colegiurile o se simu arestatii in ajunulu deschiderii urnei? si, deea acesta nu s'ar' intembla, d'in minune cum se avemu curagiul sa mergemu se votam intr'o sala langa care d. prefectu si-a mutatu locuinta, pentru ca se intamideze pe alegatori cu gendarpii dsale?

Sub Statutulu la 2 mai n'amu fostu mai reu!

Apelam la Mari'a Vóstra si ceremu poternica Vóstra intervenire, pentru ca se ni se lasa deplin'a libertate a conștiinție si a votului. Apelam la Inaltima Vóstra, singurul nostru refugiu, căce ne iubim prea multu tîr'a pentru ca se lucrîmu dupa cum ne imping provocările administratiunii.

Nu ceremu de cătu legalitatea; er' contra ilegalitătilor vom protesta continuu inaintea Mariei Vóstre si inaintea lumii civilisate.

Să traiți Mari'a Vóstra!

Să traescă constituțiunea!

(Urmăza suscrierea a o multime de alegatori de frunte.)

D. Aleșandru Dumitrescu, comerciant cunoscutu, d'in Giugiu adresă o depesă către M. S. Domnitorul. In acea depesă d. Dumitrescu dice, intre altele:

„Tôte crimele, cari au inspaimantat lumea, se intrebuintă astă-di pentru a face să arda de viu acei-a pre cari nu-i pote invinge autoritatea d'in credintia loru.“

„Ca tributar alu Romaniei, rogu cu umilitia pre Mari'a vóstra să bine-voiti a face să inceteze râulu, pana mai este timp, căce in nótpea trecuta amu fostu aproape asasnatu si criminalii sunt cunoscuti autoritatii, si nici o mesura nu se vede luata.“

S'a publicatu de guvern, in afisie mari, următoriulu decretu si otarfre ministeriale:

CAROLU I.

D'in gratia lui Dumnedieu si voința națiunale Domnului Romanilor.

Asupr'a raportului ministrului nostru secretarul de Statu la departamentulu de interne

Am decretat si decretâmu ce urmează:

Ar. I. Guard'a orasenescă d'in orasului Ploiesci, este disolvata.

Art. II. Ministrulu Nostru secretarul de Statu la departamentulu de interne este insarcinat cu executarea acestui decretu.

(Urmăza) Semnatur'a Mariei Sale.

Ministrul de interne, Cogalniceanu.

No. 674.

Ministeriulu de interne.

Conformu inaltului decretu, fostii guardisti ai orasului Ploiesci se soméza prin acést'a ca de indată să depuna armele Statului in primirea colonelului Culoglu, la hotelulu prefecturei.

Ministrul de interne, Cogalniceanu. 1869, Mart. 27.

No. 5099.

Pretensiunile Galitianilor.

(nu—nu.) Frumose erău promisiunile ce se facă poloniloru candu se recereă concursulu loru in momintele metamorfosei d'in urma a imperiului Austriacu. Multe s'au mai apromisu in Austria, si vai, putine s'au impletuit. Deci nu ne mirâmu vediendu pre galitiani cum secera — cu budiele inflate — resultatele colucrârii loru la crearea situatiunii dualistice, in care neamtiulu si magiarulu are de tote, er' cele-lalte națiunii — majoritatea imperiului n'imicu.

Resolutiunea galitiana dupa multe calamități ajunse in fine in ghiarele comisiunii constitutiunarie a senatului imperialu, care apoi au si diresu-o — fără crutiare. Vom resume resultatulu, căce numai asiè se va potă apretiul deplinu liberalitatea constituunala a Domnitoru transleitanu. Comisiunea const. nu concede Galitiei d., „reptulu legelativu“: pentru regularea institutelor de credetu si ascuratiune; pentru infiintarea bancelor si a caselor de parastare; pentru staverirea principiilor fundamentale in privint'a scoleloru poporale, gimnasiale si a universitătilor; in privint'a causaloru penale si de dreptu privatu; pentru esecutarea legilor fundamental de statu, in privint'a drepturilor comuni cetatienești, in privint'a poterii judecatoresc si a esecutivei; pentru regularea causaloru privitorie la relatiunile si detorintele Galatiei fatia cu celelalte tiere ale monaraciei; pentru crearea legilor comunitate; pentru organizarea autonoma a invetiamentului; si in fine pentru infiintarea unui tribunalu supremu si constituirea unui guvern responsabile autonomu pentru Galitia.

Aceste sunt pretensiunile galitianilor. Tote fure respuse.

„Acestu-a este resultatulu acelui fêtă politicu nascutu fără vreme — dice „Corr.“ — pentru care

deputatii poloni petrecu doi ani de dñe in senatulu imperialu d'in Vien'a, gerfindu principiu dupa principiu si colucrandu la urdîrea dualismului centralizatoriu, suferira umilire si ignorare, facura compromise si s'au compromis pre sine!“

Galitianii in tempu de duoi ani se leganara pre bratiele promisiunilor — desierte, facundu tote dupa porunca bunaminte cum facura cei „cati-va“ d'in Ardealu, — inse desceptarea amara dar' instructiva n'a intardiatu. Numai d'ar' sci a o intrebuintă!

Boemii nu se lasara a fi condusi de ilusuni, ei ascultara d'in capulu locului de vocea intereselor si a demnității loru națiunali, candu altii se dûsera dupa canteculu sirenelor, neconsultandu ratiunea politicei impuse de novele evenimente.

Magiarii desaproba conduit'a nemtilor d'in Vien'a, fatia cu boemii si mai alesu in privint'a poloniloru, necugetandu la impregiurarea că nedreptatea nemtilor nu intrece in nimicu ba nici nu s'a potentiatu inca la gradulu nedreptății ce se observa d'in partea magiarilor in privint'a națiunilor ne-magiare in tierele cisalitane. Condamnandu pre semenii loru se condamna pre sine. Ei ar' vră să trăca de librali in ochii lumei, să-si castige simpatia poporelor transleitane, si cu ajutoriulu acestora să continue a descompune imperiul austriacu si a compilă națiunile nemagiare d'in tierele cisalitane intr'unu imperiu mare magiaru, a le carui margini poetulu magiaru le a intinsu ad absurdum. Dar lumea i cunoște, boemii si polonii ve cunoscu, si voru cunoște si nemtii (pre cătă v'au sucesu a i orbii pro momento), si apoi ati gata — frati magari!

Clusiu, 10 Aprile 1869.

Dle Red! Ca respunsu scurtu corespondintelui d'in Nr. 16 alu „Teleg. R.“, carele voiesce ore-si cum să puna la indoiala cele dîse de noi in Nr. 20, alu „Federatiunii“ despre missiunea dlui Caval. de Puscariu, vremu numai atât'a să-i reflectâmu, că noi am tienutu totu deaun'a si intru interculu nostru propriu la scole confessiunale*) si vomu tienă si de aici innainte si daca corespondintele X—y alu „Teleg. R.“ prin espressiunea ce o dă la finea corespondintei sale, crede că ar' fi lovitu in cutare barbatu stigmatu a lu nostru apoi amaru s'au insielatu.

Cătu pentru meritele dlui Caval. de Puscariu si in privint'a scoleloru nu ne indoimur că si aceste merite voru crescute acum'a cum crescute si cele pentru națiune la Mercuri-a.

X+Y= P(eta) A(custica.)

D'in comitatulu Hunedorei, martiu 1869.

Am salutat cu bucuria provocarea d'in acestu comitatul cu dt. 22-a ianuarie, aparuta in nr. 16. alu acestei stimate fôie, si nutram sperantia că d. v.-comite Georgiu Csákány va precepe testulu celu loialu si crutiatoriu, si va parasi rolulu celu condemnabilu, care l'a esercentu pana acum'a cu atât'a rasineria, spre indignatiunea si inapoiarea Romanismului in generu, si ruinarea totala a unor romani, figurandu ca nationalistu mare, si in fapta findu materialistu si celu mai periculosu instrumentu alu adversarilor nostri, cu scopu de a-si asigură interesele sale personale; dara in desiertu, că-ci dsa ocasiunea binevenita, cu convocarea comitetului comitatensu pre 4 martiu a. c. o lasă să expire, si nu avă curagiul a lăua initiativă in caus'a nostra națiunala de si potă multu repară d'in erorile si pecatele nenumerate, in urm'a caror'a cu oficiulu inca stă ca frundi'a pre apa. E adeverat că starea i-e critica avendu innainte focu, si inderetu apa, prin urmare se vede a fi mai consultu a se folosi de proverbiu „tacerea e ca miera“, inse asiè nu i mai poate succede.

Dsa a fostu pana acum'a forte favoritu si crutiatiu priu romani, fără a fi meritatu, si eu inca cu dorere m'am resolutu a atinge astfelu de cercuștri triste, cari nu sunt in prim'a linea de interesu comunu națiunali, ci causeza mai vertosu desgustare; inse d'in parte-mi astfelu de necesariu, si cugetu a fi sositu momentulu ba cugetu a fi chiar' de interesu comunu, a ne cunoște omenii, ca să potem preventi, să potem segregă barbatii cei demni de incredere de sect'a acelor'a carii si pana acum'a au abusat de insredere; să nu lasăm a fi sedusa opinionea publica, că-ci alintre daca nu se face diagnos'a morbului nu se poate aplică cur'a radicala, si asiè morbul de ce in ce poate deveni mai stricatosu, epidemicu, si luandu d'in dî in dî mai mari dimensiuni, forte periculosu.

Nu voiu să punu la indoiala meritele dlui v. c. Csákány care le aru avă castigate d'in 1861, dara potu afirma cu

certitudine că dupa acele nu sciu a-i inregistra nici cătu emgrul sub unghia, d'in contra ispună in publicu, fără de nici sfidă, că autoritatea s'a, la carea ajunsese cu sucursulu maniloru, au indebuintat-o numai spre speculatiunile personale a le Dsale. Arete-ne unu singuru casu ce astă cutu ca directoru alu scolelor romane d'in acestu comitat arete, dsa nutritu d'in beneficiile Blasiusului, acum'a, daca devenit u. c. si ca atare la una stare buna materiala, ce i-sunt faptele națiunale? Nu a facutu dsa alta de cătu indiferentismu, egoismu si intrigue, ca să-si pota asigură pusetium oficioasa, speculatiunile si interesele sale personale, cu orice pretiu, de i-ar' fi costat sacrificarea națiunii intrege, ce e mai multu, pre altii carii erău determinati a pasi public in interesulu nostru națiunalu, inca i-a inpedecat si retinutu sub felurite preteste, si cu unele expresiuni ce nu sunt in consonantia nici cu loialitatea, nici cu interesele noastre prosperarea națiunala, nu cum-va să pota desvolta cineva activitate, prin carea ar' fi fostu pericolata influența si exemplu sunt nenumerate, si caderea lui Filipu, Dragiciu, a altor'a in cea mai mare parte se poate atribui, reintei si perbiei dsale ce lu caracterizeaza si despre care cu ocazie mai multe; cu unu cuventu dsa probabilmente avă oblegaminte reciproce cu domnii stapanitori, acesti-asigureze sfără de escese si ilegalități, era dsa influența spre sacrificarea intereselor națiunali d'in comitatul si dtempu in tempu si căte unu intilegent romanu; si este suspiciune circumstarea, că ordinatiunea dlui comis. Pechy Manó cu privire la investigarea rigorosa in contră Csákány, a remasă fără de rezultat, de si aceea există din luna lui Augustu 1868; ba ce e mai multu in comitetul comitatensu dto 22 octovre 1868 d. Csákány prin unu membru romanu fu publice proclamat de „talhariu“, si totu-si dommagistrualisti gremiali d'in comitat se consulta si acum la mes'a verde cu susu laudatulu v.-comite fără de nici ușfiela (sans gene) apoi căte un'a data ei se escusa si ca asiè: „Avemu să-i trezim multe cu vederea că-ci elu conduce pre romani, si facem prind'insul ce ne place.“ A asiè cugetu că susu specificatole sunt de una natura ce de aru si apară prima linia de obiecte personale, ce nu potu ignoră, totu-si sunt de interesu comunu, demne de atiunie publica, servintu daca pro notitia.

In comitetulu comitatense convocatul pre a 4 Martiu e. s'a publicat decretul relativa la convocarea dietei Pătane pre 20 Aprile, a. c. Romanii d'in provincia nu erau presenti, d'intre cei gremiali au escelatu d. v.-comite Csákány, D. Papiu prot'a si cunatul acestui-a D. P. asesoriu comitatense, care intru o conferinta s'a declarat nu-si va pune pentru națiune zanlungsbogenulu in cuiu acesti-a trei domni — omne trinum perfectum — cu inacurata au participat si la consultările deakistiloru, dupandu la 3 ore, in casinulu d'in Dev'a, de si in susu conclusul protocolului d'in 15 ian. 1869 romanii voru a participa la afacerile pentru alegerea abatilor. — Se-mi fie permis in interesulu publicu, adeverului, si spre orientare, a notifică, că d. asor s'a aleșu in 1868 de notariu, spre conducerea protocolului in limb'a romana, dara nu a coresponzul acestui mose missiuni, si d'in contra fiindu intercalat, ca decret mai innalte să le faca cunoscute si in limb'a romana, tempu ce unii, d'intre membrii romani, nu cunoscu limbajara, dede in siedintă d'in 22-a oct. 1868 respus clasicu, că voru sci romanii testulu manu candu se va protocolulu; acesta ostană inse si-află remunerarea dacea siedintă fără nominat d'in partea presidiului, de prototariu onorariu, precum mai tardiu si fratele domsale, ale carui merite si stimabila persona numai intrati sunt cunoscute, că de vre-o cătă-va ani invetia juridică Pest'a. — In următori-a diua adeca 23 Oct. ce e drept Piso incepă a ceti protocolu romanu, dara fiindcă abia se serisa una pagina, cunatul domniei sale d. prota gr. Papiu lu intrerupse indata la inceputu cu propunerea, catru crutiarea temporului să nu se ceteșca protocolul roman, ce se si primă cu aclamatiuni de Eljen, era manii cautandu unulu la altul, facura d'in umeri. Una alta bravura eclatanta inca merita atentiu; d. Piso d'in Sacarambu, tată dlui asesoriu, si socrului dlui Papiu d'in Dev'a, in siedintă comitetului comitatensu 22-a iunie 1868, intre entuziasme strigăte de Eljen repandu că ablegatilor dr. Ratiu si Petcu dep. d'in Hatieg Hunedor'a, pentru că nu participa la dieta Pestana, asudu că cu acést'a nu facu onore comitatului.

D'in liber'a civitate Hunedor'a, care precum este, de si e incorporata in teritoriul acestui comitat, si jurisdictiune separata si independenta de a comitatului, cum-va nu sar' fi reportat cu-va pune acuma, am oportunitatea urmatorie:

Pentru acesta jurisdictiune inaltulu regimur a apăratu unu adjutu salarial de 3000 fl. v. a., si in urm'a patnărei s'a concesu de la locurile mai innalte un'a organa nouă, ba si inmultirea personalului, nefindu suficiente de pana acum, destul că acolo sunt a se face straturi momentosu. Comisariu gubernialu in acestu obiectu si jude primarii comitatensu Szereday Ignat, care spre măsarea celor recerute s'a infatishat acolo cu inceputul februarie, si s'a aleșu comisiunea menita spre comisarii inalti la alegeri, era dupace espiră termen de defaptu pentru reclamatiuni, si operatulu de conscrieri, si gataturi, d. comisariu s'a presentat de nou in 22-a luna iunie cu scopu de a continua afacerile oficioase, candu fi adunati conscripsi indrepatati, s'au aleșu alta comisiune,

*) Romanii de ambe confessiunile si mai alesu ordinarileloru respective, nu atâtua d'in interesu confessiunale, cătă multu națiunali trebuie să tienă la scola confessiunale pana candu va amenință, respectivu să va delatura pericolul desnationalizării. — La indoiala cores. X—y despre missiunea dlui Cav. de P.: avemu să însemnăm că insu-si D. Cav. P. reintornandu la Bud'a si intrebă fiindu de unu consiliariu de sect. la minist. daca este adeverat că ar' fi mersu tramis de guvern la Miercuri-a, au respunsu „Bă-n'am avut missiune politica ci am fostu in treb'a scolelor.“ De altmintera ambe missiunile inca se potu admite că ciun'a nu eschide pre alt'a, apoi mai este si posibilitatea că un'a au potutu servi de pretestu la alt'a.

Red.

tru culegerea siedulelor de votare, spre compunerea unui corp representativ de 40 membri, cari apoi in sensul iniștiunii Domnului c. r. e. Pechy Manó, au să-si aléga unu presedinte, si asié a procede la fipsarea salariilor personalului necesariu, si in fine la organizarea magistratului.

Conscirierile resultara, că sunt 300 alegatori romani si 160 de alte naționalități miste.

Comisiunea aleasa, si-a inceputu activitatea sa in aceeași sf, cu culegerea siedulelor de votare, dura nefininduse, s'a continuau si in diu'a urmatoria pana la 12 ore nainte de mediadie. Dupa prandiu indata la incepulum consemnării individuale si separate a voturilor, nu sufereă dubietatea solidaritatea romanilor, care s'a constatat in 26-a febr., candu enunciandu-se resultatul scrutinului, reesfrea in reprezentatiune 29 romani, si 11 de alte naționalități diverse, firesc că si esti-a d'in urma cu voturile romanilor, voindu a satisface toturor intereselor; — dar' ce să vedi! minoritatea in locu de recunoscinta, incepe manoper'a sa; si aci se incepe stadiul recriminărilor, si aducandu-si spre ajutoriu micu, mare, bunu, rêu, ba si minorenii, incepura a abiera si de acei-a cari nu aveau cuventu; adusera gat'a si subseris u unu protestu; asié dara ei inainte de a se sci resultatul votării s'au preparat la lupta, si cu forța, per omnia, vreau suprematisare in acestu moment; — ca martore ocularu mi-a venit in minte fabula lupului cu mielulu, ei tulburău, si totu-si voiău a pune vin'a pro romani; dara nu li-azu succesu, fiindă romani, cari merita tota stim'a — eră pacifici si bine disciplinati, si dupa ce famosulu si ridiculosulu protestu s'a cettu si commentat si in limb'a romana, luara cuventulu bra-vii conducatori romanii, cari potu servî de modelu si altor'a, adeca rdiss. d. Ionu Fodor prot. gr. cat., duii preoti Pe-curari si Tamasiu, cari combatura protestulu si procedur'a celor putieni subserisi, o combatura cu arguminti taratandu că protestulu e filius ante Patrem, de vreme ce e scriisu cu 3 dile mai nainte de a se sci resultatul, si adusu gat'a subseris; oratorii si-expresera mirarea cum de se afla subserisi in protestu si de aceia, cari au reesit cu voturile romanilor ca representanti, că-ce alesii nu au temeu de vaie-reare; li se spuse protestatorilor cumcă atari intreprinderi odiose, sunt de compatinitu si despretuitu; in locu de in-fratire, sunt menite a face desbinare; li se reflectă că prin cei 11 individi alesi, sunt representante si respectate tote interesele naționali si confesiunali, cu doosebire e repre-sentatul fisculu, baserecele locale, rom. catolica, ev. reformata, proprietari nobili, negotiatori, industri'a etc., in cătu nu le a mai potutu remanè altu postulatu legalu; si cu deosebire motivarea cea nechalita a protestatorilor, că unii d'intre representantii alesi, adeca romanii, nu ar' avè „cultura“ nu că nu ar' scl serii si ceti, fu combatuta inteleptiesce, că celu assertu chiaru să fie adeveratu, cine porta vin'a că poporul romanu nu s'a potutu inaltia la unu gradu mai mare al culturei, de cătu singuru numai soiulu protestantilor? dara necultur'a nu eschide pre nimene de la esercerea dreptului său concesu prin lege.

Era interesantu de minune a privi cum unulu si altulu, dedat la predominire d'in partid'a minorității — nu se sfia a-si conglomera merite, ce de alintre nu esistu, si a-si esprime dorerea, pentru că nu sunt alesi intre representanti; inse nu s'a consideratu, ci li s'a respunsu, intre aplausele acelor representanti, pe cari dloru i inferara in protestu cu opite de necultura, că provedint'a va deschide si pentru naționa-nea romana terenu constitutiunalu, că-co tempulu subjugărilor seculare a spirat, si increderea comuna se poate procură prin fapte nobile si generoase, dar' nu prin incriminări, seu cu forța, — asié cei inferati de neculti, facura pe cei culti să se uimescă si rusneze.

Abstragandu de la tote acestea d. comisariu guberniale, de si recunoscă prin enunciatiune protocolara că: tote au de-cursu in ordinea cea mai buna si in confirmitate cu ordinatiunile superioare, nu primi juramentul urgeat de majoritatea absoluta, ci astă de bine a referă despre intemplantamentele mai susu specificate, si a acceptă resolvirea mai innalta a obiectului subversantu.

Eu d'in parte-mi nu mi potu esplică acesta procedura, de cătu că a vrutu să salveze de unu alu doilea blamu său de a dou'a compromisjune pe representantii minorității, alesi de romani, că-ci e forte probabili că la provocare d'insii inca ar' fi depusu juramentul.

In fine am onore a observă că d'in partea majorității inca s'a insinuatu, si mai tardu predatu contraprotestu, precum si aceea că romanii cari singuri inca formăza majoritatea absoluta, au in partid'a loru si pre altii d'in naționalități diverse, si că vrêu post tot discrimina rerum, să aiba unu primariu de naționalitatea Romana, era minoritatea chiar' acést'a n'o voiesc si hinc illae crimae!

Despre celelalte urmatorie — mi voiu tiené de o datorintia sacra a face reportu.

Cor.

Noutăți Straine.

ITALIA. Diuaristic'a se occupa cu interesu de celebrarea jubileului parintelui Piu alu IX. Unii lu saluta cu imnuri, altii — multimea radica arm'a progresului contra poterei sustinutea de sulitie mercenarie si de denarii stlui Petru. Liberalii ascépta deciderea cestiunii romane. „Pres'a noua“ afirma, că pertrăurile intreprinse de cabinetulu d'in Parisu si celu d'in Florentia in caușa romana, ar' fi produsu

resultatulu urmatoru: „Armat'a italiana va occupa Rom'a, statul eclesiastecu se va cuprinde in famili'a statulor regatului italianu; pap'a inse va contrage neconturbatu tote venitele sale de pana acum, si Rom'a numai la finea vietiei sale se va potè proclama de capital'a Italiei. Regele numai arare-ori va cercetă Rom'a buna-ora precum frequentă To-rinu si Milanulu.“

Să credem ore Pressei nove? E adeveratu că relatiunile intre Tuillierie si Florentia se vedu a fi conduse de amicla sincera, care la totu casulu trebuie să aiba nu putena importanța in privint'a juztelor aspiratiuni ale italianilor. Pote fi că venitoriu celu mai apropiatua va probă, că Napoleonu III. nu-si potè renegă principiulu celu mare prochiamat in favorea naționalității, in care se concen-tră aspiratiunile si nisuintele poporelor luminate.

Agendele sinodului ecumenicu iuca nu sunt ignorante, ele ocupă nu putena parte d'in atentiuinea Europei. „Corespondentia“ italiana impartasiese unu detaiu d'in elaboratulu comisiunii insarcinate cu compunerea programului agendelor sinodali. Lu reproducem: „Doctrin'a confirmata de toti episcopii sinodului generalu, că poterea lumésca a papei este una necesitate morală, va eserēa cea mai salutaria (Ore? Toma.) influintia asupr'a opiniunilor domni-torilor si națiunilor; va consolidă potestatea bese-ricei, si va mediu-loci ca provinciele usurpate (!) de revolutiune să se redēe statului eclesiastecu. Se va decretă de dogma infalibilitatea (!) papei si su-premitatea lui fatia cu sinodulu generalu.“

Minunat! Lutulu — arda-lu foculu — ar' vră stralucă ca sorele! Omu infalibilu! Dar' să lu-lăsăm a se legău in gondola ilusiunilor sale pitoresci.

„Press'a noua“ aduce si cate-va detaiuri despre solemnitatea jubileului papal celebrat u cu mica pompa in 11 I. c. le lasămu să urmeze:

„Adi demanétia la 4 ore salvele de tunuri si sunetulu campanelor anunciatu locuitorilor Romei reversară dilei soleme. Mis'a celebrata de pap'a in beserică lui Petru a fostu pomposa. La 150 de persoane, in fruntea loru patru copli orfani d'in institutulu orfanalu „Tata Giovanni,“ intre ei si tene-ru Mortara, s'au cuminecatu. Imbuldié'l a omenilo-ru era forte marc.

La 5 ore dupa amédi pap'a a primitu tōte deputatiunile catolicilor, intre aceste si pre multi austriaci. Dupa presentarea si inmanuarea donurilor si dupa sarutarea piciorilor, pap'a a tienutu una cuventare in limb'a italiana, pronunciandu-o in tonu inaltu si cu ore-si-care accentuatiune ora-torica. Elu dîse, că beserică catolica va triumfă totude-un'a in luptele contr'a inimicilor sei atât aperi-ti cătu si oculti. Rom'a trebue să remana centrulu adeverului eternu.

Dupa ce pap'a mai adause cu voce emotiunata sperarea, că santulu scaunu va reesf mai mare si mai inaltiatu d'in luptele presintelui, impartă celoru presinti binecuventarea, era cesti-a erupsera in viva-tele indatenate.

Mai tardu pap'a se urcă pre balconu, de unde privi preste tōta Rom'a, impartindu multimii postata in piéti'a lui Petru binecuventarea sa. Sér'a s'a aran-gatua una girondola si unu focu artificiosu pre Montoriul lui Pietru. Benedicere cardinalilor si amministra-re indulgintie de 7 ani pentru toti cei ce s'a pre-sentatul acolo cu ocasiunea solemnității, se va intem-plă mane in beserică lui Ignat. Illuminatiunea de asta sera fu grandeosa. Oficiulu postale a fostu inchis u tota diu'a. Ministrul cancelariu de resbelu a tienutu revista preste trupele d'in Rom'a.“

„Italie“ spune, că unu cardenalu betranu sucu d'in capu cu ingrigire vediendu immens'a pompa lumésca ce o desvoltă pap'a cu ocasiunea misiei de aur. Pontificele fu de fatia la concertulu ce se tienu in Capitoliu. Amnestiarea se estinse preste as-ceptare. Venanzi, Galmanelli, Matrioli d'Agostino si alti condemnati politici fure eliberati. Cei condem-nati la 20 ani voru suportă numai a trei-a parte d'in acesta pedepsa incepandu de la diu'a arrestării loru. Avocatulu Petroni, amiculu lui Mazzini, fu agratiatu.

FRANCIA. Bugetulu mil. trecu prin ciurulu cor-pului legislativu, producundu discussiuni interesante atât in privint'a situatiunii interne cătu si cu raportu la relatiunile Franciei cătra poterile vecine. Generariulu Niel se incercă a constata că bugetulu de estu-timpu este bugetulu păcii; inarmările d'in an. tr. si cur. s'a facutu numai in favorea păcii; tote nisuintele regimului Francesu au tinsu si tindu la asecurarea pacii, — tote in favorea păcii! Ce e dreptu inca n'audim' bubuitulu tunurilor, inse n'am cutedia a pune unulu la sută afirmandu, că in-armările ar' potè impede că erumperea crisei ce clo-cotesce in sinulu Europei. Noi cunoscemu numai unu mediulocu aptu pentru asecurarea păcii d'urabile, si acestu-a este: libertatea! —

Marchisulu Lavalette respondiendu la interpe-

latiunea lui J. Favre constata nesee relatiuni amicali intre Francia si Germania. Evenimentele decurse in Germania n'au atinsu nemediulocu interesele Fran-ciei — dîce Lavalette, si tempulu va intocmī ce'a ce a stricatu. Precepem' ce va să dica acést'a — reflecta unu corespondinte: tempulu intrebuintă pre omeni de mediulocu, er' omenii voru intrebuintă arm'a pentru ca ce s'au stricatu să se intocmescă in masin'a ecuilibriului europen.

Ministrul raporta apoi despre relatiunile fa-tia cu Italia, dîcindu: Referintile nostre in privint'a Italiei sunt favorable. Ministeriulu italiano a pasîtu de nou pre calea principiului conservatiu. Dreptulu intrenatiunalu condamna principiile agresi-ive, cari produsera catastrofa de la Mentan'a. De alta parte organisația poterilor guvernului pa-palu e in progresare. Momentulu inse n'a sositu, in care revenindu la conventiunea d'in septembrie, să potem desideră districtulu papal.

Una telegrama d'in Parisu in 13 aprilie spune, că „Journal Officiel“ publica epistol'a imperatului Napoleonu adresata in 12 aprilie a. c. ministrului Rouher in privint'a celebrării natalei seculare a lui Napoleonu-Bunaparte I. Autograful dîce: Celu mai bunu modu pentru celebrarea acestui jubileu naționalu este: respandirea substintiei bune intre betrani si companioni. Cassele depositarie si de conscriere s'ar' potè insarcină ca să dăe soldatilor betrani pensiuni mai mari pre tota vieti'a, camerele ar' votă pre séma acestor cassé credetulu necesariu spre acoperirea anticipatiunilor sale. — Estu-modu conclusele bugetarie nu s'ar' schimbă. — Imperatul ar' dorì, ca de la 15. I. c. incepandu totu soldatulu care a servit in tempulu republi-cei si alu imperiului primu să capete una pen-siune de 250 franci. — Imperatul speră, că cor-pulu legislativu va primi cu afectiuni naționali proiectul acestu-a. Corp. leg. va cugetă ca si mine — dîce imperatul, că in tempulu candu se plangu de latirea scepticismului nu va fi neopportuna a premia devotamentul patriotic pentru a lu re-improspetă in memori'a generatiunii mai noue. A suscita suvenirile mari istorice insémna a vivifică credintă in venitoriu; a se inchină memoriei barba-tilor mari insémna a recunoscere una d'intre cele mai luminante revelatiuni ale vointiei divine.

Cuvintele ministrului Lavalette afila resunetu in cele mai multe foie franceze; „Journ. des Debats“ serie: Efeptele cuventării lui Lavalette se potu atribui fară indoială declaratiunilor pacinice, cari esprese in numele guvernului, intempinara unu resu-netu lungu si salutariu in Europ'a tota. „Libertă“ inse nu e multumita cu declaratiunile marchisului, pentru că Lavalette linischi pe Prussi'a mai multu de cătu se cuveniă dupa tratatele secrete d'in 1866. Gu-vernulu, ce are onorea d'a se numi guvernul france-su, findu preparatu pentru resbelu nu pot să vor-bescă cu destula resvera si moderatiune despre resbelu é'candu voiesce pace cuventulu său nu pot să destulu de barbatescu si superbă.

Julii Fravre interpelându pre ministrulu ester-nelor dîse, că Francia a gerfitu interesele Greciei in favorea Turciei. Lavalette nu primesce de buna asertiunea acést'a. Scopulu Franciei a fostu sus-tinere păcii in resaritul, dreptu aceea desaprobată resco-pă, er' pre Turci'a o indemnă a oservă cea mai strinsa moderatiune. Alcum Grecia nu avea neci armata, neci flota, neci bani; daca Turci'a n'ar' fi fostu retinuta, Gre-cia era perduta; deci nu s'au sacrificat interesele Gre-ciei. Am crutiatu demnitatea ei astfelu, in cătu Europ'a fu constrinsa a acceptă septembrie intrege dupa resolvi-re unui statu micu — ore fi-va pace său resbelu? Deci Grecia esf consolidata d'in crise, si tenerului său rege i se dede ocasiune spre a desvoltă energia si activitate laudabile. Spiritele s'au domolit (?) dejă nu numai in Grecia, ci si in România, Bulgaria, si Bosni'a. Resolvirea pacinica a intereselor s'a reinceputu. In privint'a politica dlu Lavalette sustine tratatulu d'in 1856 de la Parisu.

Varietati.

* * * (Dovada eclatanta despre lips'a libertății personale in tiér'a cea santa a regelui Stefanu). D. Grigoriu Vitéz u proprietariu in Teac'a (Transilv.) viptima a abusului de po-teștate si urei naționale fu eliberat u din prisone in 27 Martiu, a. c. dupa ce cu vatemarea libertății personale fu tienutu prinsu aproape patru lune de dile adeca d'in 8 Dec. a. tr. — Cetindu noi mai nainte intr'unu diuariu sasescu machiavelistică incunoscintiare despre caușa arrestării (că D. Vitéz u ar' fi compromis d'in caușa pronunciamentului, apoi pentru suspitionea unor relatiuni ilegale cu omeni d'in România libera) era mai tardu in diuariile magiare d'in Ardealul de-mne consotie a le fiindrei sasesci, maestritatele variante a supr'a arrestării cestiunate, cunoscandu apucaturele cele secu-lari a le omenilor si le, m' am convinsu intata a priori că D. Vitéz este persecutat fară de caușa si că aceea se cerca cu luminarea, — am intrevenit la ministr. just. si D. secret. de statu, alter ego alu ministrului, mi-a apromis că va cere actele resp. dar' se vede că s'au cerutu numai reportu de la

cei ce facuse ilegalitatea, și l'a, firesce că acești-a nu pot să se dea de golu ci fară-de-legea loru o cumulară cu alta fară-de-lege, facandu reportu oficialu falsu, adecă mintiră. Ministrul sedusu, basatu pre reportulu minciunosu mi-dede responsulu publicatu in Nr. 9. a. c. alu „Feder.“ — Acum D. Ministru va avea cu unu datu mai multe pentru a cunoște unu felu de omeni d'intre subalternii săi, cari compromisau justiția magiara in ochii lumiei si o punu într'o categoria cu cea turcesca, era diet'a tierei in sess. viit. va avea detorinti'a santa a garantă prin lege fundamentalu toturor libertăților, libertatea personale a cetățenilor, carea in imperiul austro-magiaru este vorba gola. — Acceptăm ca să primim unu reportu fidelu despre acestu tristu incidentu si despre personele cari au colucratu ca factori ai silei. — Noi afandu-ne in 8—10 dec. a. tr. la Clusiu, apucasem de veste că insu-si comitele supr. Eszterházy inca ar' fi fostu unulu d'intre factorii arestării lui Vitéz.

* * * (Notandum.) In loculu lui Sig. Popoviciu alesu deputatu dietalu s'a alesu vice-comite substitutu in comitatul Aradu D. Georgiu Constantini cu 191 contr'a 92 ale lui Emanuil Misiciu candidatulu Romanilor. Éea fructele pactului inchiatu cu ungurii — frati aradani!

* * * (Mitingu.) Organulu democratilor-socialisti „Vocea poporului“ d'in Prag's anuncia, că in septeman'a venitorie se va tine unu mitingu in care lueratorii capitalei voru rechiamă dreptulu intruirilor si reducerea tempului de lucru.

* * * (Literariu.) Amu primitu nrulu XXIII. alu „Archivului pentru filologia si istoria“, cuprinde urmatorile: 1) Fantasie etimologice. 2) De latinitatea limbii romane. 3) Scriptorii vecni de Daci'a. 4) Documente istorice baseresci. 5) Critic'a lui Maiorescu. 6) Corespondintie vechie si nouă. 7) Fasti Romani. 8) Comentariu. 9) Notitie diverse.

(Denique) Dlu m. Goro este alesu (cu umanitate) de deputatu dietalu in cerculu Bobro in cottulu Arv'a (tier'a maslinilor), firesce dupa ce alesu cercului D. Soltanu Zmeskal, denumitul de oficiantu cu rangu inaltu la armata de aperare, a abdisu (in favorea lui ministru cadiutu in Pest'a!).

* * * (Cetim) in o foia ung. că partit'a opusetiunale ung. d'in Alb'a-Iuli'a va sustene dielei unu protestu contr'a alegerii deachistului Acusiu Barcsay; protestul ar' fi provoeditu cu documente multu picante despre abusurile facute cu ocasiunea alegerii. N'ar stă a scote la lumina tote abusurile si mediulocel meschine, cu cari cei nerușinatii se obtrudu a face parte in legelativ'a tierei. Pre unii ca aceia trebuie inferati cătă de bine, ea să i cunoște lumea.

* * * (Opusetiunea) ungurésca d'in Transilvani'a face magnum aldamas de bucuri'a invingerii ce reportă corifeulu său Ladislau Tis'a (alesu in cottulu Turdei) contr'a partitei deachistilor.

* * * „P. L.“ spune, că maresialulu locutienente Meuringu dupa sosirea sa d'in Florenti'a fu chiamatul in data la m. s. imperatulu in Bud'a pentru a i enără detaiatu primirea ce lu intempiș la curtea d'in Florenti'a. Enaratiunea va fi fostu frumosa de sigur.

* * * Stastic'a oficioasa a Russiei arata, că in Russi'a la incepertu an. 1869 au fostu 393 tipografie, 327 de litografie, 413 de librerie si 221 de biblioteci publice.

* * * (Curiosu.) Cu ocasiunea alegerilor d'in urma, nrulu votantilor (col. III) d'in Bucuresci s'a urcatu la 18989. Liberalismul guvernului actualu este ore a se atribui acestu crescament?

* * * (Bibliografia) Viéti'a lui Cuza-Voda memorialu istoricu de Demitru Bolintineanu. Faptele si omenii acei epoci; divanul ad hoc d'in Moldova. Aleșandru Cuza se alege Domnul in Moldova, apoi in Romani'a. Faptele si omenii acei epoci care vinu să facă si epoch'a de astă-dăi. Administratiunea in intru se degrada cu totul, politic'a d'in afara se radica, se face demna si triumfa. 2 Maiu dă resfuetu poporului si burgessii se calca de guvern, pactul d'in 2 Maiu. Suveranitatea natiunii calcata de Domnul si de ministri. Natiunea in dreptulu său, contr'a camerei alese prin violentia si coruptiune, destitua pre Domnul si alege principie strainu ca o garantie pentru respectarea in viitor a pactului intre natiunea suverana si Domnul. Sistemul vechi intăritu in celu nou prin omenii vecchi. — Pretiul 2 Sfanti, la Libraria Socec si Ioanide in Bucuresci.

Sciri electrice.

Parisu, 11. aprile. Thiers respusese la dechiratiunile marchisului de Lavalette facute in siedinti'a de sambata a camerei legislative, dîcindu, că Franci'a trebuie să privăsească cu multu indiferentismu intemplamintele d'in Germania. — De candu esiste convictiunea, că Franci'a nu nutresce cugete de ingerenția, simtiemintele federalistice incepă a se misca de nou, si aceste nu este ertatu a le sugrumă, pentru că ele era-si potu vindecă nenorocirea, ce au produs o Europei si mai alesu Franciei in cei trei ani d'in urma.

Rom'a, 11. aprile. Pap'a cu ocasiunea jubileului dăde amnestia generală, carea se estinde si asupra celor condamnati in cause politice.

Madridu, 11. aprile. Bandele carlistice s'a incercat a atacă garnison'a din Seo-Urgel, inse fure respinsse suferindu una perdere mare.

Vien'a, 12. aprile. Imperatulu a primitu adi dupa amedi la 2 ore pre generalulu italianu Sonnazu si pre comitentele său, si fure invitati la prandiu imperialu imperatescu d'in preuna cu Beust, Kuhn si Möhring.

Vien'a, 12. aprile. Proclamatiunea, prin carea se va sistă starea exceptiunala d'in Prag'a, e tiparita dejă.

Vien'a, 12. aprile. Imperatulu se va reintorce la Bud'a in septeman'a venitorie; era principale de corona si princes'a Gisel'a la finea lui aprile voru merge la Gödöllő.

Belgradu, 12. aprile. „Vidovdan“ dîce, că comand'a suprema turcesca ar' fi transpusa de la Monastir la Lariss'a. La Volo sunt concentrate optu năi de resbelu su comand'a lui Ibrahim pasi'a.

Madridu, 12. aprile. In Granad'a s'a descovertu una conjuratiune caristica, si s'a arrestatu mai multi participatori.

Brussela, 12. aprile. Tumultulu lueratorilor d'in Seraing s'a imprasciatu eri de trupe. S'a intemplatu mai multe vulnerări. Sistarea luerărilor n'au luat dimensiuni mai mari.

Madridu, 12. aprile. Serrano confirma, că situatiunea d'in Cuba a devenitu mai amenintatoare.

Rom'a, 12. aprile. Una deputatiune germană a presentatu papei unu milionu de franci, ér' alt'a unguresca mai multe sute de mii de franci.

Madridu, 12. aprile. (Siedinti'a Cortesului) Canoniculu Manterole ataca libertatea de presă si apera pre cea religiunaria, reclamandu de religiune de statu religiunea catolica cu eschiderea celoru-alalte religiuni; si in fine pretinde restituirea bunurilor secularisate. In una siedintia de eri a progresistilor Primu a declarat de repetite ori, că d'insulu nu va da mana de ajutoriu unei restaurări a carlistilor său a burbonilor, si provoca partit'a revolutiunaria la unire intima, pentru a salvă libertatea.

Washington, 12. aprile. Presedintele Grant a denumitul pre John Hay de consulu la curtea d'in Vien'a, si pre fostulu guvernatoru Curtinu de consulu la S. Petropole. Motley se va numi consulu la Londra.

Belgradu, 13. aprile. Trei ingeneri ai societății Offenheimu insociti de unu comisariu guvernului au caletorit in intrulu tieri, pentru a suspece luerărilor pentru calea ferata Belgradu-Alesinazeru.

Parisu, 13. aprile. In siedinti'a de adi a casei de josu s'a inceputu desbaterile generale a supra reformării contributiunilor de pamant; in favorea reformării vorbira Kaiser, Mende si Eichhof, era contr'a ei Plankensteiner, Grocholski si Roser. — Dupa acea desbaterea generala s'a inchiatu.

Vien'a, 13. aprile. In siedinti'a de adi a casei de josu s'a inceputu desbaterile generale a supra reformării contributiunilor de pamant; in favorea reformării vorbira Kaiser, Mende si Eichhof, era contr'a ei Plankensteiner, Grocholski si Roser. — Generalulu Sonnaz va prandu joi la cancelariulu imperialu c. Beust.

Parisu, 13. aprile. Principele Carolu si principesa d'in Prussi'a reintorcundu-se d'in Monaco, au sositu eri in Nimes.

Parisu, 13. aprile. Adi s'a inceputu in camera legislative pertratarea bugetului pentru Aljeria.

Madridu, 13. aprile. In siedinti'a de adi a cor-

tesului s'a continuat pertratarea proiectului de constituire. — Vanterola combate teorile democratice a le lui Castelaru.

Washington, 13. aprile. Senatulu a respinsu convențiunea inchiata cu Alabam'a. Presedintele a numitul pre dlu Horace Ruble consul in Svitieră.

Parisu, 13. aprile. Camer'a legislativa a primitu bugetulu ministrului de resbelu. Amendamentul relativ la desfiintarea gardei imperiale si la reducerea stării efective a armatei la 200,000 de bătrăti s'a respinsu. Senatulu a aprobatu convențiunea cetății Parisu inchiata cu Credetulu-fonciariu.

Florenti'a, 13. aprile. Principii de Sachsen-Meiningen si Sachsen-Altenburg au oferit regelui si principelui de corona Umbertu crucea cea mare ordului familiaru sachsen-ernestinu.

Belgradu, 14. aprile. „Vidovdan“ publica cerculariu cancelariului imperialu c. Beust indreptatul representantilor ces. reg. d'in strainate, in care scirile despre nesecuritatea corespondintelor politice d'in Austro-Ungari'a se dechira de calumnie. De la impacatiunea cu Ungari'a — dîce numitul cerculariu — la ministerulu esternalu d'in Vien'a nu mai esiste vre-un despartimentul relativ la acele. Art. 10 a constitutiunii asigură secretul epistolelor, si ministrul comerciului a recomandatul oficialilor postali cea mai stricta observare a art. 10.

Agramu, 14. aprile. Diet'a a respinsu petitiunea ordului Trapistu pentru a-i se concede fundarea unei colonie pre terenulu croatul, era cea a comunității Vucovarului vecchiu, relativ la emanciparea giordanilor, fu prima.

Vien'a, 14. aprile. Telegramele vienesi ni spun că s'a inceputu negociațiile pentru candidatura locotenentului Möring de presedintele ministerului.

Vien'a, 14. aprile. Eventualitatea, că in Spania se va proclama republică, e obiectul celor mai serioase negociațiuni intre Franci'a si Itali'a.

Vien'a, 14. aprile. Alalta eri s'a suscrisul in Florenti'a decretul pentru vinderea bunurilor secularisate.

Belgradu, 14. aprile. „Vidovdan“ dîce, că consululu anglos d'in Petropole a sositu la Constantinopole, unde fu primut de sultanul in audientia, si insocitul de principale si princes'a de Wales, a conferitul cu marele-veziru.

Vien'a, 14. aprile. (Siedinti'a senatului imperialu). La ordinea dilei e pertratarea generala a proiectului de lege relativ la darea fonciara. Ministrul financiilor declară, că nepotendu-se adaugă la contributiune, guvernul s'a ingrijit pentru una impartire mai legală a contributiunii, urmandu principiul fundamentalu, că erogatiunile să fie acoperite prin perceptiuni. Reformarea dării fonciare trebuie să premere toturorul celoru-alalte reforme, pentru că aplicarea ei pretinde unu tempu foarte lungu. Legea cestinata nu stătoresce sume contributiunarie si nece nu le prejudeca, ci regulăza numai modulu impartirii pre bas'a ecuității. Guvernul nu are de scopu urcarea dării fonciare, ci numai constringe pre posesorii, cari pana acum au solvitu contributiune forte ne'nsemnată său n'au solvitu de locu, ca să respunda contributiunea cuvenita. In fine ministrul combatе ingrigitile esprese facia cu proiectulu d'in cestinu.

Bucuresci, 14. aprile. Era cerculeza faimă despre una crise ministerială. Camer'a se va deschide la 11. maiu. Domnitorul va caletorii domineca la Iasi.

Vien'a, 15. aprile. „Presse“ de adi dîce, că Franci'a ar' fi propusu Austriei si Italiei, a se oferi guvernului pontifical ocuparea colectiva a Romei su recursulu conciliului ecumenic, negociațiunile s'a si inceputu in privinti'a acăstă intre Franci'a, Austria si Itali'a.